

برگزاری نشست تخصصی

«فلسفه اسلامی و علوم انسانی اسلامی»

بنیاد پژوهش‌های اسلامی، تالار شیخ طوسی، پانزدهم و شانزدهم شهریور ۱۳۹۷

سومین نشست تخصصی استادان منتخب علوم انسانی اسلامی با موضوع «فلسفه اسلامی و علوم انسانی اسلامی» به همت دبیرخانه دائمی کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی، و با همکاری بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی برگزار شد.

در ابتدای این نشست، حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضا غلامی، رئیس مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا ضمن خیر مقدم به شرکت‌کنندگان گفت: شاید اساتید محترم تأیید کنند که میراث گران قدر فلسفه اسلامی، با همه تنوع و تکثری که می‌توان در نحله‌ها و مشرب‌های اصلی و فرعی آن جست‌وجو کرد، همواره مهم‌ترین نقطه اتکای علوم انسانی اسلامی بوده است.

وی افزود: هر قدر کارکرد علوم انسانی اسلامی از قلمرو محدود و انحصاری توسعه و بهبود کیفیت زندگی دنیوی، آن هم در چارچوب محاسبات مادی خارج شود، و این علوم رسالت خود را در ارتقاء و کمال بخشی زیست فردی و جمعی انسان در مسیر نظام احسن خلقت و معنادار کردن حیات انسان معین کند، نقش آفرینی فلسفه اسلامی در ساخت و رشددهی به علوم انسانی اسلامی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

در این نشست، استادان صاحب‌نام فلسفه همچون حجج اسلام آقایان دکتر عبدالحسین خسروپناه، حمید پارسانیا، عبد الحمید واسطی، قاسم ترخان، رمضان

علی تبار، مهدی حسین زاده یزدی، علی مصباح، ابوالفضل ساجدی، علی امینی نژاد، حسن عبدی، مهدی عبدالهی، رضا ملایی و آقایان ابراهیم دادجو و مهدی عاشوری مقالات خود را ارائه کردند.

موضوعات ذیل برخی از مهم ترین مباحثی است که مقالات همایش به آن پرداخته و در این نشست بر آن تأکید شده است:

- بازخوانی فلسفه اسلامی، مبانی علوم انسانی اسلامی را شکل می دهد و به ما کمک می کند تا براساس آن، زندگی خود را سامان بخشیم.

- تقسیم بندی های مربوط به علوم، متأثر از بنیان های نظری مربوط به خود است و ساماندهی دانش در جامعه ما بر تقسیم بندی های مدرن علم به گونه ای ناخود آگاه، مجرای تحکیم بنیان های معرفتی این جهان و حذف مبانی نظری تاریخی ما استوار خواهد شد.

- تأثیر مبانی کلام اسلامی بر علوم انسانی که از نتایج آن اسلامیت علوم انسانی است عناصر ماهیت ساز این علوم را نیز تغییر می دهند و با نقد عناصر موجود، عناصری جدیدی را پیشنهاد می کنند.

- غایت و هدف علوم انسانی اسلامی، زمینه‌سازی برای تحقق انسان و جامعه متعالی است.

- هرگونه نظریه‌پردازی در زمینه علوم انسانی به ویژه براساس مبانی فلسفه اسلامی بدون توجه به مبانی پیدایش کنش انسانی ناتمام است.

- پذیرش علوم انسانی دستوری مستلزم پذیرش اصل علیت در علوم انسانی اسلامی است و بدون آن، اصلاح رفتارهای مردم و جامعه بی معنا خواهد بود.

- مبانی فلسفی، نقطه آغاز دستیابی به علوم انسانی بایسته است و این مبانی باید از معرفت‌شناسی شروع شود.

- فلاسفه برای فاصله معرفت و عمل باید به امور دیگری از جمله رابطه معرفت حصولی و حضوری، مراتب معرفت و تفاوت هر مرتبه با عمل، رابطه معرفت با مفاهیم قریب؛ مانند باور و نگرش نیز توجه کنند.

- کاربرست فلسفه اسلامی تنها در تولید علوم اجتماعی اسلامی است.

- ذخائر علمی چهل ساله اخیر جریان ذات‌گرایی و واقع‌گرایی جدید می‌تواند در بازسازی واقع‌بینانه فلسفه اسلامی مؤثر باشد.

- در تبیین پدیده‌های طبیعی به طور عام و حیثیت طبیعی پدیده‌های اجتماعی به طور خاص، نمی‌توان به علل مادی تمسک جست.

- بحث و داوری اساتید علوم انسانی اسلامی در مسائل دانش دین‌بنیان، در شکوفایی و تکمیل علوم انسانی اثرگذار است.